

MASARYKOVA UNIVERZITA

Dějiny právního myšlení

Přednáška II.

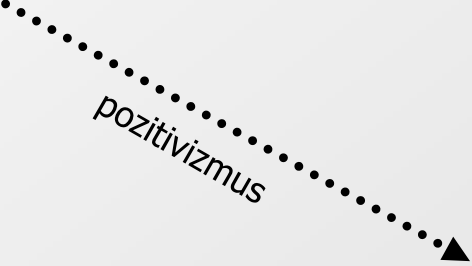
Iusnaturalismus vs. Právní positivizmus

Přirozené a pozitivní právo

☒ Přirozené právo:

- ☒ není společností vytvářeno, ale dostává se jí zvenčí
- ☒ není spojeno s lidskou vůlí

pozitivismus

Rudolf Stammler: Právo je neporušitelná (z žádné strany), originálně zavazující vůle.

Základní kritérium dělení

- ❏ Postoj k možnosti existence objektivních přirozenoprávních axiomů.
- ❏ Existence přirozeného práva dává smysl, pouze poskytuje-li zdůvodnění a ospravedlnění
- ❏ Praktické poznání

Iusnaturalismus

- ❑ Přírozenoprávní teorie předpokládají existenci a platnost právních **axiomů**, které jsou nadřazeny pozitivnímu právu, které jsou na něm nezávislé, ale jsou také nezávislé na relevantních lidských rozhodnutích.

AXIOMY

1. mohou poskytnout důvody k ospravedlnění pozitivního práva
2. mohou podat obranu proti zjevně nespravedlivému právu
3. mohou napomoci při řešení otázek, v nichž pozitivní právo mlčí

Podle přirozenoprávních učení lze řešit:

- ❏ otázku objektivní odůvodněnosti práva, pokud není jen výsledkem mocenských vztahů
- ❏ argumentace v právně-politických úvahách a při analýze spravedlnosti
- ❏ problémy při řešení obtížných právních případů

RONALD DWORKIN **HARD CASES**

(obtížné; nedeterminované) případy

one right answer thesis – teorie jedné správné odpovědi

Základní distinkce mezi právním positivem a iusnaturalismem

- Přijetí spojovací či dělicí teze
- Noetická distinkce (O. Weinberger; Hume-Jörgensenova teze)
- Určení důvodu platnosti
- Distinkce pohledu, z něhož se pojem práva vymezuje
- Distinkce normativního a deskriptivního pohledu na funkci vymezení práva

Některé aspekty distinkcí

- Hume-Jörgensenova teze
 - Pokus o objasnění toho, zda lze vyvodit právní normy ze základních principů morálky postupem od výroku o skutečnosti k normě, či postupem od výroku o normě k normě další.
- Institucionální sepětí práva a morálky
 - Alfred Verdross
 - **hraniční orgán**

Typy přirozenoprávních učen

- Rozdělení podle pramenů praktického poznání.
 - náboženské přirozené právo (Aurelius Augustinus, Tomáš Akvinský)
 - racionalistické přirozené právo (Jean-Jacques Rousseau)
 - intuitivní přirozené právo
 - antropologické zdůvodnění práva (Jean-Jacques Rousseau)

Typy pozitivněprávních učení (O. Weinberger)

- ❏ Historický právní pozitivismus (Friedrich Carl von Savigny)
- ❏ Normativistický pozitivismus (Hans Kelsen, František Weyr)
- ❏ Realistický pozitivismus (O. W. Holmes)
- ❏ Institucionalistický právní pozitivismus (O. Weinberger)

Typy pozitivněprávních učení (R. Alexy)

- ▣ Primárně orientovaná na účinnost
 - ▣ vnější aspekty normy (M. Weber, O.W. Holmes)
 - ▣ vnitřní aspekty normy (E. R. Bierling, N. Luhmann)
- ▣ Primárně orientované na vydání a platnost
 - ▣ John Austin, Hans Kelsen